

Informatie

JAARGANG 4, NUMMER 11

NAJAAR 2019

Voorwoord door broeder Jan Klein Overmeen, provinciaal overste

Beste lezers,

Voor u ligt de uitgave van Informatie najaar 2019. Intussen is de herfst begonnen en gaan de lange avonden weer komen op weg naar de winter. De natuur legt zich te ruste om weer nieuwe energie op te doen voor het komende voorjaar.

Ook in deze periode zijn er momenten om van te genieten.

In dit nummer schrijft broeder Theo van de Boer over het kapittel dat in augustus is gehouden en over zijn bezoek samen met Zuster van Gogh (zusters van Veghel) aan onze projecten in Ethiopië. In dit nummer ook een aantal korte berichten van gebeurtenissen in de afgelopen periode.

Veel leesplezier.

IN DIT NUMMER

Voorwoord	1
Herfst	
Ethiopië	2
In Memoriam	3
Br Godfried	4
Varia	
Kapittel	5
Alerzielen	
Varia	6
Colofon	

*Paddestoelen, beukenootjes, dwarrelblaadjes, rood en geel.
Buiten vind je al die schatten van de herfst, zoveel, zoveel.
Regenvlagen, hagelbuien, pijpenstelen, hondenweer.
Maak een paraplu van blaadjes en geen druppel raakt je meer.
Spinnenwebben, nevelslierten, de geheimen van de mist. Wie
dit feest niet mee wil vieren heeft zich in de herfst vergist.*

Uit: Het hele jaar rond door Maria van Donkelaar en Martine van Rooijen.

Bezoek aan district Ethiopië door broeder Theo van den Boer

Voor velen blijft Ethiopië een grote onbekende. Ook al schrijven we daarover in bijna elke nieuwsbrief, het blijft moeilijk om je er een voorstelling van te maken. Zelfs na een aantal bezoeken blijft het ondoenlijk er een duidelijk beeld van te schetsen. De contrasten zijn zo verschrikkelijk groot. Maar indrukken van de leefomstandigheden in de achterstandswijken blijven vastliggen op het netvlies en ergens in je hersenen. Als je er komt, worden onmiddellijk al je zintuigen geactiveerd. Je kunt ruiken dat je in Ethiopië bent, je ziet aan de infra-structuur, dat men nog een grote achterstand heeft weg te werken. In de achterstandswijken waarin de congregatie voornamelijk actief is, ontbreekt het zelfs aan de meest elementaire zaken. De bouwsels waarin hele gezinnen wonen kun je nauwelijks behuizing noemen. De afwezigheid van water, inrichting en/of meubilair, het ontbreken van sanitaire voorzieningen maken het leven in dat soort krotten bijna onmogelijk. En toch..... als je er bent en wordt uitgenodigd binnen te komen en je aangeboden wordt te gaan zitten, is het eerste wat je denkt, waar dan? Waarop en waar? Goed, je bent binnen en staat tegelijk in de slaapkamer, keuken en huiskamer. Alles in één, er is maar één ruimte. Allerlei gedachten gaan door je hoofd, zal de stoel of bank het wel houden, is er plaats voor iedereen, je gaat toch niet op het bed zitten, dat doorgaans aan meerderen plaats moet bieden? Het is meestal vreselijk donker. Het venster of luik, als het er al is blijft meestal dicht. Plots ontdek je dat er nóg iemand is en nóg een, die je eerder niet gewaar bent geworden. Het betreft dan meestal een van de kinderen of iemand anders die ook bewoner is van dit huis. Er is nauwelijks plek om je te verbergen. De duisternis bedekt veel. In één oogopslag heb je overzicht over de hele woning, want het is nauwelijks meer dan 10 m². De ervaringen die je daar opdoet bevestigen inderdaad dat het leven méér is dan bezit. Er is gastvrijheid, er is waardering en onderling respect en in die krotten en de straatjes daartussen heerst een vre-

dige en rustige sfeer van dienstbaarheid en een serene gelatenheid. Je loopt er altijd onder en tussen de wasdraden die vol hangen met gewassen kleren. Op de grond liggen kruiden en vruchten om in de zon te drogen. Ja, voor mij is dit Ethiopië. De medewerkers van het counseling center zijn trouwe bezoekers van dit soort wijken. Zij volgen de cliënten op in verband met medicatie en hun situatie. Maar ook wil men zien hoe het gaat met hun bedrijf(je) waarvoor credit werd verleend. Daardoor wordt geprobeerd te komen tot het genereren van een inkomen voor eigen levensonderhoud. Geweldig om te zien hoe mensen in positieve zin veranderen als men het zelfrespect herwint en weer op eigen benen kan staan. Ik ben dankbaar met al onze cliënten die het leven weer opnieuw positief ervaren dankzij het programma dat zij gevolgd hebben in het counseling centrum. Dat deze positieve trend zich nog lang mag voortzetten.

Op 1 en 2 november is onze begraafplaats aan de Beneluxlaan in Dongen open van 10 tot 16 uur voor degenen die er een bezoek aan willen brengen .

IN MEMORIAM BR GODFRIED VAN DER ZANDT

door Br Jan Klein Overmeen

Br Godfried van der Zandt is geboren in Vught op 23 maart 1927 en overleed op 28 juni 2019 op het Glorieuxpark in Eindhoven.

Begin juni 1943 betrad hij het noviciaat om vervolgens op 8 september van dat jaar zijn kloosterkleed te ontvangen.

Br Silverius werd zijn kloosternaam.

Na twee jaar voorbereiding legde hij op 8 september 1945 zijn eerste geloften af. Hij begon zijn leven als geprofeste broeder op Huize Overdonk dat toen met zo'n 40 broeders de zorg had voor ongeveer 90 bewoners.

Hierna zouden nog vele verhuizingen volgen. Als eerste de St Willibrord in Heiloo waar hij ook zijn diploma ziekenverpleging B behaalde.

Tussendoor heeft hij nog een jaartje op Voorburg gewerkt. Godfried was een sportieve man. Voetbal was zijn lust en leven. Ook volleybal speelde hij graag. Op Voorburg nam hij deel aan

een cursus creatieve handvaardigheid maar zoals hij zelf schreef: erg vaardig was hij niet.

In 1957 verhuisde br Godfried naar Reinier van Arkel in 's-Hertogenbosch. In 1961 behaalde hij daar in het St Johannes De Deo ziekenhuis zijn A-diploma.

In 1963 ging hij terug naar Heiloo waar hij de zorg kreeg voor de zieke broeders. Hij vond het niet eenvoudig om eigen confraters te verzorgen.

Hij raakte in die periode ook betrokken bij het voetballen. Hem werd gevraagd om scheidsrechter te worden. Hij volgde een cursus in Alkmaar en behaalde zijn diploma.

Na een aantal verhuizingen binnen Nederland kwam er in 1969 een verzoek van de toenmalige provinciale overste br Patrick om naar Lanzendorf te gaan. Hij werd weggebracht door zijn broer en schoonzus. Zoals hijzelf schreef was het geen gemakkelijke opgave. De taal gaf in het begin de nodige problemen maar de jongens voor wie hij werkte hielpen hem daar zoveel mogelijk bij. In 1974 moest hij om gezondheidsredenen terug naar Nederland en belandde in Dongen.

Nadat hij was opgeknapt, pakte hij het werk als verpleegkundige weer op en ging werken op de ziekenzaal. Daarbij was hij actief in de voetbalwereld als scheidsrechter en was ook altijd aanwezig bij de biljartclub. Eind november begin december trad hij vaak op als St. Nicolaas.

Hij woonde graag in Dongen en ook na zijn pensionering zette hij zich in op diverse fronten.

Ook zijn familie had een belangrijke plaats in zijn leven. Jaarlijks werd er een familiereünie georganiseerd en daar genoot hij van.

In 2009 verhuisde hij met zijn medebroeders naar Eindhoven. En heel nieuwe situatie maar zijn inzet werd er niet minder om. Na een aantal jaren liet zijn geheugen hem wel eens in de steek. Hij kreeg verzorging op Zonnehoeve tot het moment dat ze ook daar niet meer die zorg konden verlenen die hij nodig had. Hij verhuisde naar Vincentius waar hij liefdevol werd verzorgd.

De gebroeders Caspar en Harrie haalden hem bijna dagelijks op om met de broeders koffie te drinken in de huiskamer. Ook Wijnand was een trouwe vrijwilliger die veel met hem optrok.

Br Godfried, als ik zo terugkijk op jouw religieus leven zou ik het in drie woorden willen samenvatten: eenvoud, dienstbaar en godsdienstig. Jij was iemand waar steeds een beroep op gedaan kon worden zonder ophef van woorden, gewoon doen wat er van je gevraagd werd. Steeds dienstbaar zijn in kleine dingen zoals het aanhoren van verhalen van je medebroeders die je vaak al voor de zoveelste keer hoorde.

Je was trouw in het bijwonen van vieringen en gebedsdiensten.

Bij het opstellen van dit In Memoriam kwam ik tussen zijn spullen een zelf getypt gebed tegen dat als titel heeft "oud en wijs". Enkele gedachten hieruit wil ik u niet onthouden.

Heer, Gij weet beter dan ik dat ik stilaan ouder word en op een dag oud zal zijn.

Bescherm mij tegen de verfoeilijke gewoonte te denken dat ik absoluut moet meespreken over elk onderwerp en bij elke gelegenheid.

Verlos mij van het verlangen steeds het pad van de ander te willen effenen en hun problemen op te lossen.

Maak me bedachtzaam maar niet zwaarmoedig, hulpvaardig maar niet bezig.

Het lijkt wel jammer niet alle wijsheid die ik vergaard heb te gebruiken, maar Gij weet Heer, dat ik uiteindelijk graag enkele vrienden wil behouden.

Ik durf niet te vragen om een beter geheugen, maar wel om meer nederigheid en minder eigengereidheid, wanneer mijn herinnering niet overeenstemt met die van anderen.

Leer mij, zelf overwinnend, toe te geven dat ik me af en toe kan vergissen.

Laat me redelijk zacht en lief blijven. Ik wil echt geen heilige zijn maar een chagrijnig oud mens is een van de meesterwerken van de duivel. Schenk me de gave goede dingen te zien op onverwachte plaatsen en om onvermoede talenten te ontdekken bij mensen op mijn weg, en geef me, Heer, de hoffelijkheid hen hierom te prijzen.

Ik denk dat de Heer zijn gebed heeft verhoord. Br Godfried was een hoffelijk, humoristisch, eenvoudig, belangstellend, en meelevend persoon.

Daarvoor zijn wij hem dankbaar.

Godfried, rust in vrede.

Op donderdag 5 september, vierden wij het feest van de drie jubilarissen van 2019 te weten de broeders Frans Pikkemaat, Nico Jacobs en John Maas. Rond half 10 verzamelden zich de broeders en de genodigden in broederhuis Depoorter voor een kop koffie met gebak.

Om half elf was de Eucharistieviering voorgegaan door Pastor Jan Schepers. Na een aperitief het diner waar br Urbanus gezorgd had voor een geestig feestlied. Zowel de Algemene als provinciale overste hield een toespraak waarin het leven van de drie jubilarissen werd belicht. Een mooie dag.

Op 27 augustus had de commissie ontspanning een reisje gepland naar de Biesbosch.

Een bus vol zusters en broeders en begeleiders vertrokken rond half 11 naar Sleeuwijk richting de Biesbosch.

Dankzij de behulpzaamheid van de begeleiders en enkele zusters en broeders, hadden we om 12 uur allemaal een mooi plekje op de boot gevonden en konden wij vertrekken. Na een welkom aan boord begon de boot te varen langs mooie haventjes en kleine strandjes, waar de mensen genoten van het warme weer. Ook wij konden genieten van een droogje en een natje. Het was een mooie dag.

Provinciaal kapittel 2019

door broeder Theo van den Boer

In augustus kwam het provinciaal kapittel in Heeze (Kapellerput) gedurende drie dagen bijeen. Naast de zeven broeders kapittelleden was ook de algemeen overste, br. Ton Houdé, genodigd. Het omkaderingsteam werd gevormd door de secretaresse van het provinciaal bestuur, Gerda van den Bos en als kapittelbegeleidster Ineke Popma. Voor de eerste sessie waarin de toon van dit kapittel werd gezet was José Kodden gevraagd ons daarbij te helpen. Zij deed dat in een inleiding over charisma, dat zoiets als 'straling' of 'aantrekkingskracht' zou betekenen.

Iedereen was op afgesproken tijd aanwezig in dit fraai gelegen congrescentrum - oorspronkelijk bedoeld als noviciaat voor de Jezuiten. Omdat het provinciaal bestuur uit drie leden bestaat, zijn slechts vier gekozen broeders nodig - het aantal gekozen leden moet meer zijn dan het aantal bestuursleden - om samen met het bestuur het kapittel te vormen. Het kapittel is het hoogste bestuursorgaan als het als zodanig bijeen is. Een kleine groep weliswaar, maar de Nederlandse tak telt helaas niet meer dan 28 broeders. En zoals het er naar uitziet, is het waarschijnlijk de laatste keer geweest dat we in deze vorm kapittel gehouden hebben. Eén van de besluiten van dit kapittel is immers het omvormen van de Nederlandse provincie. De opdracht aan het nieuwe bestuur dat tijdens dit kapittel gekozen is, is het bestuderen en voorbereiden van het toekomstige district Nederland onder het algemeen bestuur. Omdat er maar één gemeenschap is met nog enkele alleenwonende broeders, allemaal op leeftijd, is er geen juridische grond om nog langer provincie te zijn. De alleenwonende broeders behoren organisatorisch gezien tot de enige gemeenschap, De poorter in het Glorieuxpark in Eindhoven, dat nu nog een huisbestuur heeft. Later kan dit vervangen worden door het districtsbestuur. Dit districtsbestuur kan tegelijkertijd het provinciaal bestuur vervangen, zodat er slechts één bestuurslaag overblijft. Het begint immers aan mankracht

te ontbreken. Daardoor zijn we in de fase van voltooiing beland. De uitslag van de verkiezingen: de drie broeders die de voorbije jaren het bestuur vormden zijn in dezelfde functies herkozen. Geen verandering dus.

Provinciaal Overste: br. Jan Klein Overmeen

Plaatsvervangend Provinciaal Overste: br. Theo van den Boer

Lid en later benoemd tot secretaris: br. Jan van der Steen

Ongeacht de bestuursvorm van de twee gebieden in Europa en de andere landen: Ethiopië, Brazilië en Indonesië, blijven we één geheel met eenzelfde spiritualiteit, die van Vader Glorieux.

De voorbije zomer werd een bijeenkomst georganiseerd voor de vormingsleiders vanuit de verschillende gebieden, waarbij Nederland en België geen afvaardiging hadden. Ook hieruit blijkt dat het oude Europa in een andere fase verkeert dan de gebieden in het zuidelijk halfrond. Het was een bijeenkomst van de 'jongere gebieden' die de toekomst hebben. Op deze bijeenkomst was de blik op een andere manier naar de toekomst gericht dan die van het provinciaal kapittel hier. Het thema van hun bijeenkomst was, naast de inhoud en vormgeving van de opleiding in de verschillende gebieden, "hoe samen verder?". Laten we hopen dat de congregatie openstaat voor nieuwe uitdagingen en nieuwe opdrachten kan blijven aangaan in deze landen en dat de geest en spiritualiteit van Glorieux de gemeenschappelijke basis blijft vormen in onze Congregatie. Succes aan het vernieuwde bestuur met de opdracht een goede bestuursvorm te vinden voor de eindfase van de Nederlandse tak van de Congregatie waarin de broeders kunnen blijven schitteren als volgelingen van Glorieux.

Op 23 april nm. reisden 9 broeders + begeleiding af naar Hooge Berkt in Bergeijk waar Br. Harrie Verweijen woont. Na een gastvrij ontvangst vertelde hij hoe hij er toe kwam zich aan te sluiten bij deze gemeenschap. De groep omschrijft zich als volgt: **“Wij zijn een groep mensen, in grote verscheidenheid, die proberen in het leven van alledag, met hart en handen, christelijke idealen te realiseren. Wij vormen een beweeglijk verband van mensen met verschillende levensbeschouwelijke achtergrond. Gemeenschappelijk is het respect voor ieders eigenheid en het streven naar een hartelijke kerk in een bewoonbare wereld.”** Zijn creatieve talenten kwamen tot ontplooiing. Hij voelde zich gewaardeerd en daardoor happy bij deze gemeenschap. Een fijne en interessante middag .

Kunstwerk van Br Harrie

Op zondag 19 mei was de familiedag bij de broeders op Depoorter. Er hadden zich zo'n vijfendertig personen aangemeld. Het was een zeer gezellige middag. Onder het genot van een kopje koffie of een glaasje werden veel herinneringen opgehaald van de broeders die overleden zijn. Het was heel fijn om de familieleden te ontmoeten.

Dit jaar was de midweekvakantie voor de broeders van 17 tot en 21 juni. Met 13 personen verbleven we in de Bult bij Steenwijk in de kop van Overijssel. Het was een mooie midweek. Het weer was prachtig, het hotel prima en de stemming opperbest. Wij hebben genoten van de mooie omgeving van het hotel, de wieden, de weerribben en het toeristisch Giethoorn. Een mooie rondvaart in en om Giethoorn was een hoogtepunt evenals het bezoek aan het museum “De proefkolonie” Koloniën van Weldadigheid in Frederiksoord .

Het Vader Glorieuxbier:
Bier van hoge gisting, ongefilterd met hergisting opties.
Dit bier van hoge gisting werd geschapen in de geest van Vader Glorieux. Het werd artisaan gebrouwen met de fijnste ingrediënt en zorgvuldig gekozen uit de streken waar hij leefde. Dit hoogblonde karakterbier verschijnt gesluiert in het glas, zoals de getormenteerde ziel van onze geliefde herder en stichter. Deze triple verbergt een perfect huwelijk en getuigt van kruidige aroma's die zich ook in de smaak van het bier openbaren. Het geheim zit in het gebruik van een specifieke gistcultuur en de meergranencombinatie is in balans gebracht met 3 nobele variëteiten. Een bier om van te genieten, te delen en bij te filosoferen. Staand bewaren, buiten bereik van licht en warmte. Schenken bij voorkeur tussen 6 en 10 graden. Uiterste bewaardatum tot 2 jaar na botteldatum. (website brouwerij Basanina)

In Indonesië kwamen het algemeen bestuur en de vormingsverantwoordelijken bijeen. De doelstelling was tweeledig:
1- werken aan congregationale eenheid door elkaar te leren kennen en te ontdekken welke verschillen er zijn tussen de gebieden waar wij als congregatie leven en werken en waar die verschillen vandaan komen.
2- het basisplan van de congregationale vorming leren kennen en zien hoe er in elk land mee gewerkt kan worden.

Colofon

Informatie verschijnt 2 à 3 keer per jaar en is een uitgave van de Nederlandse provincie van de Broeders van O.L. Vrouw van Lourdes.

Lay-out en eindredactie: Gerda van den Bos en Jan Klein Overmeen.

Druk: copyshop 's-Hertogenbosch.

Bankrelatie: NL 06 RABO 0111 9440 58. t.n.v. Broeders OLV van Lourdes. KvK 74 84 61 24.